

ابهام آماری در اقتصاد زیارت

آمارها از سفره۱میلیون زائر نوروزی حکایت دارد، اما دستگاه‌های مرتبط برآوردی از گردش مالی این حضور ندارند

ملیحه فلاح

وقتی شنیده می‌شود که بیش از ۱۰ میلیون زائر (یعنی حدود یک‌سوم آمار سالانه) در نوروز ۱۴۰۲ وارد مشهد شده‌اند، شاید این فکر در ذهن جرقه بخورد که احتمالا اقتصاد مشهد حسابی رونق گرفته است، اما همه چیز به این سادگی‌ها نیست. هرچند مسئولان آمار حضور ۱۰میلیونی را تأیید می‌کنند، اما پاسخ مشخصی برای میزان گردش مالی حاصل از حضور زائران در شهر را ندارند، چون متغیرهای اندازه‌گیری برای رسیدن به جواب این سؤال، دقیق نیست. این پرسش را از معاون اقتصادی استاندار، معاون سرمایه‌گذاری میراث‌فرهنگی و گردشگری خراسان‌رضوی، نایب‌رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی خراسان‌رضوی و کارشناسان این حوزه می‌پرسیم، اما هیچ جواب مشخصی دریافت نمی‌کنیم. وجود آمار دقیق یکی از نیازهای اولیه برنامه‌ریزی برای آینده است. این آمار می‌تواند به برنامه‌ریزی مسئولان، سرمایه‌گذاران و همه کسانی که رزقشان وابسته به گردشگری زیارت است، کمک کند.

شاید ۱۶ هزار میلیارد تومان در سال‌های گذشته یا دقیق‌تر بخواهیم بگوییم در سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ بر اساس آمار ارائه‌شده، گردش مالی حاصل از حضور زائران در مشهد سالانه بیش از ۹ هزار میلیارد تومان و تعداد زائران حدود ۳۰ میلیون نفر برآورد می‌شد. این یعنی تقریبا گردش مالی حضور هر زائر در مشهد به‌طورمتوسط ۳۰۰ هزار تومان بوده‌است. تورم، این رقم را سال به‌سال افزایش داد تاجایی‌که به‌گفته‌مدیرکل سابق میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی، گردش مالی حضور گردشگران در مشهد تا پیش از شیوع ویروس کرونا به حدود ۱۵ هزارمیلیارد تومان در سال رسیده بود. یعنی آورده اقتصادی هر زائر برای شهر ۵۰۰ هزار تومان در نظر گرفته می‌شد. کرونا که آمد تقریبا در همه زمینه‌ها اختلال ایجاد شد، ارائه آمار هم یکی از آن موارد بود. کاهش میزان سفر، تعطیلی اصناف، بسته‌شدن هتل‌ها و مراکز اقامتی واز همه مهم‌تر بسته‌شدن درب‌های حرم مطهر رضوی و... باعث کاهش چشمگیری در همه شاخص‌های حوزه گردشگری زیارت شد، اما با گذر زمان و کاهش شیوع کرونا، محدودیت‌های پیشگیرانه نیز در این حوزه کاهش یافت و مردم دوباره بار سفر بستند و به دنبال آن آمار حضور زائر در مشهد نیز افزایش یافت تا جایی‌که در نوروز ۱۴۰۲ برآورد مسئولان، سفر بیش از ۱۰ میلیون زائر به مشهد است، اما همچنان برای گردش مالی این حوزه آماری وجود ندارد. هرچند اگر خودمان بخواهیم با یک حساب و کتاب ساده این عدد را تخمین بزنیم، باتوجه‌به تورم پیش‌آمده در این سال‌ها، تغییر سبک سفر، کاهش شدن سبک خانوار، کاهش مدت اقامت ... نمی‌توان آن را به‌طور دقیق به‌روز کرد، اما اگر فرض کنیم همه متغیرها به‌جز تورم، ثابت باشند، بر اساس محاسبه‌گر تورم بانک مرکزی، مبلغ ۵۰۰ هزار تومان

با متوسط حضور چهار روز داشته باشد که در این صورت، درمجموع ۲۰ میلیون نفر روز اقامت در آن شهر وجود داشته است، اما اگر در همان شهر ۴ میلیون گردشگر با متوسط اقامت یک هفته برآورد شود، ۲۸ میلیون نفر روز اقامت در آن شهر رقم خواهد خورد. به‌گفته این کارشناس حوزه گردشگری، یکی دیگر از متغیرهای مؤثر بر گردش مالی این حوزه، طبقه اقتصادی زائران است، چون آن‌ها دارای وضعیت‌های مختلف از نظر قدرت خرید هستند که این موضوع نیز متغیرهای مالی گردشگری شهر را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

قهرمان می‌افزاید: سبک سفر، متغیر دیگری است اقتصادی زائران است، چون آن‌ها دارای وضعیت‌های مختلف از نظر قدرت خرید هستند که این موضوع نیز متغیرهای مالی گردشگری شهر را تحت تأثیر قرار می‌دهد. قهرمان می‌افزاید: سبک سفر، متغیر دیگری است که بر آورده مالی گردشگران مؤثر خواهد بود، به‌عنوان مثال زائرانی‌که در دهه پایانی صفر به مشهد می‌آیند، معمولا اقامت کوتاه دارند و به‌حسینیه‌های شهر خود می‌روند و حتی موادغذایی موردنیازشان را از مبدأ می‌آورند، بنابراین هیچ کدام از حوزه‌های خوراک و اقامت را تحت تأثیر قرار نمی‌دهند و چون در روزهای زیارتی ویژه سفر کرده‌اند، نمی‌توانند بر بازار تفریح و سرگرمی نیز تأثیرگذار باشند. او تأکید می‌کند: گردش مالی متأثر از حضور گردشگران، تحت تأثیر متغیرهای گوناگونی قرار دارد و فقط با تعداد گردشگر و زائر تبیین نمی‌شود، پس نباید برای برخی مسئولان این تصور ایجاد شود که آورده مالی و اقتصادی حوزه گردشگری، فقط به تعداد زائران و گردشگران وابسته است.

تورم گردشگران در بازارهای گردشگری

رونق کم در بازارهای گردشگری نایب رئیس کمیسیون گردشگری اتاق بازرگانی خراسان‌رضوی نیز درباره اینکه «آیا گردش مالی در حوزه‌های مختلف گردشگری زیارت با وجود حضور ۱۰ میلیون زائر در مشهد پذیرفتنی بوده‌است یا نه؟» به شهرآرا می‌گوید: تورم، کاهش قدرت خرید و تغییر در سبک سفر باعث کاهش تمایل مسافران به استفاده از مراکز اقامتی رسمی و تمایل به استفاده از مراکز ارزان قیمت شده است. همچنین امسال باتوجه‌به تقارن نوروز با ماه مبارک رمضان و امکان نداشتن بهره‌برداری از برخی خدمات گردشگری ازجمله رستوران‌ها و مراکز تفریحی، منجر به کاهش درآمد بخش‌های تفریحی و برخی واحدهای صنفی خارج از منطقه ثامن و محدوده حرم مطهر شد. از سوی دیگر به‌دلیل کاهش تنوع خدماتی‌که به گردشگران به‌ویژه در طول روز ارائه می‌شد، جذابیت گردش در روز نسبت به سال‌های قبل کاهش داشت که گردشگری شبانه تاحدی به جبران این وضعیت کمک کرد.

مژگان ثابت تیموری می‌افزاید: با توجه به تقارن ماه مبارک رمضان با نوروز در سال‌های پیش‌رو، برنامه‌ریزی جدید در این حوزه ضرورتی انکارناپذیر است تا بتوان به بهترین شکل ممکن، نیازهای رفاهی و تفریحی را برای گردشگران و زائران، تأمین و درآمدزایی مطلوب حاصل از ورود این افراد به مشهد را توجیه‌پذیر کرد.

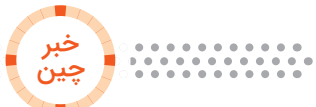
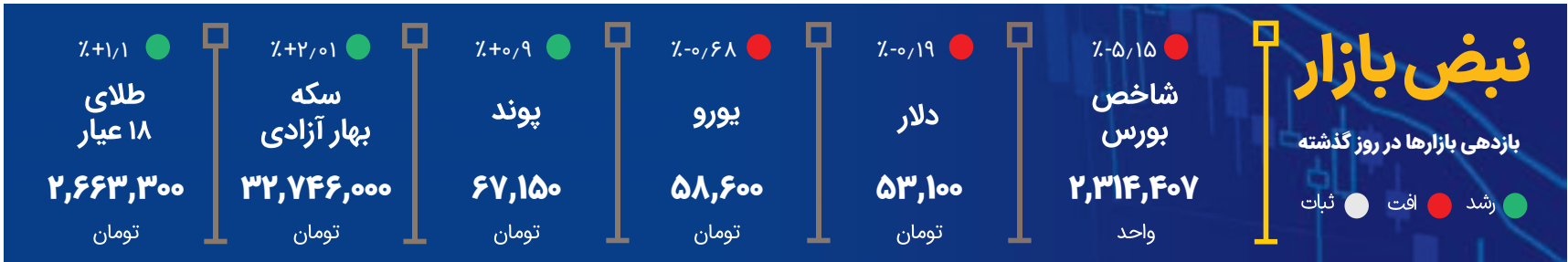

نقدینگی موجود در کشور، به هیچ عنوان جای نگرانی در ماهیت کلی بازار سهام وجود ندارد، افزود: مصوبه مجلس درباره عایدی سرمایه‌ها باعث شده است تا بازار سرمایه تنها راه مردم برای سرمایه‌گذاری سرمایه‌هایشان باشد. به گفته وی، کل ارزش بازار سهام حدود ۲۰۰ میلیارد دلار است که این عدد باتوجه‌به وجود صنایع مختلف در کشور و نیز پتانسیل چشمگیر آن‌ها در تولید، عدد چندان بالایی نیست. وی در پایان به سهام‌داران توصیه کرد و گفت: بهتر است سهام‌داران تحت تأثیر ریزش فعلی شاخص بورس تصمیمات هیجانی نگیرند و برای سرمایه‌گذاری در بورس نگاه بلندمدت داشته باشند. کسب بازدهی مناسب از بورس نیازمند برنامه‌ریزی حداقل چهار ساله است. این افراد باید سیاست صبورانه برای سرمایه‌گذاری در بورس پیشه کنند، زیرا ریزش فعلی ایجادشده در بازار موقتی است و می‌توان آینده‌ای روشن را برای این بازار متصور بود.

بازار دلار، سکه و طلا خواهد شد، چرا که همچنان چشم انداز مثبت اقتصادی نداریم، از این‌رو اصلاح بورس به هیچ عنوان دستوری نبوده است.

چرا شاخص بورس نزولی‌شد؟

عضو سابق شورای عالی بورس نیز با بیان اینکه روند فعلی بورس با سال ۹۹ متفاوت است، به ایرنا گفت: نوسان در ذات بازار سرمایه است و سهام‌داران نباید تحت تأثیر ریزش فعلی شاخص بورس تصمیمات هیجانی بگیرند، بلکه باید نگاه بلندمدت داشته باشند، زیرا بازار، بازدهی بسیار خوبی را در بلندمدت نصیب سهام‌داران می‌کند. شاهین چراغی بیان کرد: شاخص بورس اخیرا تحت تأثیر روند صعودی که از ماه‌های پایانی سال گذشته و پایان تعطیلات نوروز آغاز شد، به بازدهی چشمگیری دست یافت، بنابراین امکان چنین ریزش و اصلاحی دور از ذهن نبود و بیشتر فعالان بازار آن را پیش‌بینی می‌کردند. عضو سابق شورای عالی بورس با تأکید بر اینکه باتوجه‌به حجم

کاهش قیمت خودرو در بازار

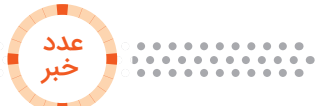
ایسنا|رئیس اتحادیه صنف نمایشگاه‌داران خودرو مشهد گفت: از زمانی که ثبت‌نام نمایندگی‌ها و تحویل خودرو انجام شده است، وضعیت بازار را کد و قیمت‌ها نیز کاهش‌ی است. حسین حسینی درباره وضعیت بازار خودرو در مشهد، اظهار کرد: در حال حاضر فروشنده وجود دارد اما خریدار نیست. وضعیت قیمت‌ها در بازار رو به کاهش است و خریدار از بازار عقب‌نشینی کرده است. حسینی بیان کرد: اگر نمایندگی‌ها خواسته‌های مردم را تأمین کنند و خودروهای ثبت‌نامی را زودتر تحویل دهند، بعید می‌دانم افزایش قیمت داشته‌باشیم و قیمت‌ها به قیمت‌های کارخانه‌نزدیک خواهد شد. رئیس اتحادیه صنف نمایشگاه‌داران خودرو مشهد با بیان اینکه قیمت‌ها بیشتر در فضای مجازی گران شده است و دلال‌ها موجب این گرانی هستند، بیان کرد: قیمت خودروها غیرمنطقی است و خودسرانه گران شده است. حسینی درباره تأثیر واردات خودروهای دست‌دوم خارجی، گفت: قطعا این موضوع بر قیمت خودرو تأثیر خواهد داشت زیرا کیفیت این خودروها از خودروهای داخلی بهتر است و مردم از آن‌ها استقبال خواهند کرد، درنتیجه قیمت خودروهای ایرانی کاهش خواهد یافت.

تأثیر لایحه ضدتورمی دولت

ایرنا|سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس درباره تأثیر لایحه دوفوریتی ضدتورمی که رئیس‌جمهور روز یکشنبه به مجلس ارسال کرد تا نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده دارو و اقلام اساسی به یک درصد کاهش یابد، اظهار کرد: کاهش نرخ مالیات به‌ویژه برای اقلام پزشکی از ضروریات است. غلامرضا مرحبا بیان کرد: لایحه ضدتورمی یک راه‌حل قطعی و اساسی برای کنترل تورم نیست، اما می‌تواند فشار را از روی دوش مردم و اقشاری بردارد که به این تغییرات هرچند کوچک در قیمت‌ها حساس هستند.

مقایله با دلالی با مالیات بر عایدی سرمایه

مهر ا عضو اتاق بازرگانی ایران گفت: طرح مالیات بر عایدی سرمایه می‌تواند به بانک مرکزی کمک کند تا خریدوفروش ارز و سکه از واسطه‌گری خارج شود. شعبان فروتن تأکید کرد: مالیات بر سوداگری و سفته بازی، یکی از ابزارهای سیاست‌گذاران در کنترل نقدینگی و جلوگیری از خریدوفروش با هدف کسب سود در حوزه‌های ارز و سکه است. از این‌رو با تصویب نهایی شورای نگهبان با طرح مصوب شده مجلس، می‌توان امیدوار بود که در ماه‌های آتی نوسان نرخ ارز متوقف شود.

۱۵۰۰۰ تومان

فارس|مدیرعامل اتحادیه سراسری تعاونی‌های کشاورزی دامداران ایران گفت: شورای اقتصادگذاری، نرخ شیر خام را کیلویی ۱۵ هزار تومان تصویب کرد. مجتبی عالی افزود: نرخ شیر خام پیش از این کیلویی ۱۲ هزار و ۷۰۰ تومان بود که با این افزایش قیمت، رشد حدود ۲۵ درصدی نرخ شیر خام را شاهد خواهیم بود.

۱۰۰۰۰ واحد

ایرنا|مدیرکل دفتر بازرسی ونظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی از تشدید برخورد با گران‌فروشان محصولات پروتئینی خبر داد و گفت: فروش گوشت مرغ بیشتر از نرخ مصوب گران‌فروشی است و در یک هفته اخیر بیش از ۱۰ هزار واحد متخلف عرضه گوشت مرغ و تخم‌مرغ در کشور به سازمان تعزیرات حکومتی معرفی شده‌اند. مسعود امراللهی درباره وضعیت بازار گوشت مرغ و تخم‌مرغ، افزود: طبق نظر کارگروه تنظیم بازار، قیمت هر کیلوگرم مرغ درب واحدهای تولیدی ۵۲ هزار تومان و گوشت مرغ برای مصرف کنندگان حداکثر ۷۳ هزار تومان تعیین شده است، بنابراین هرگونه عرضه گوشت مرغ بیش از نرخ مصوب گران‌فروشی محسوب می‌شود.

تورق اقتصادی

سال‌ها قبل، روان‌شناسان کشف کردند که دو مسیر به‌سوی کامیابی وجود دارد، هم‌رنگی و نواآفرینی. هم‌رنگی به‌معنی دنباله‌روی از جماعت در مسیرهای معمول وحفظ‌وضع موجود است. نواآفرینی عبارت است از رفتن به راهی که کمتر کسی در آن قدم گذاشته است. با هدف پیشتازی در ایده‌های جدیدی که برخلاف عادت مرسوم است، اما درنهایت به نتیجه بهتری می‌رسند. نواآفرینی با خلاقیت آغاز می‌شود، ایجاد چیزی که هم نو و هم مفید باشد. مبتکران و نواآفرینان کسانی هستند که رویاها و تصوراتشان را به واقعیت تبدیل می‌کنند. داشتن خلاقیت ونواآوری در راه‌اندازی هرکسب‌وکاری می‌تواند باعث ایجاد مزیت رقابتی شود، اما خیلی از ما از نواآفرینی می‌ترسیم و به خود می‌گوییم اگر ایده خوبی بود، کسی تابه حال این کار را انجام داده بود. نواآفرینی، کتابی است که به بررسی روان‌شناسانه‌مباحث خلاقیت و نوآوری می‌پردازد. این کتاب به این موضوع می‌پردازد که چگونه همه‌ما می‌توانیم نواآفرین و مبتکر باشیم. در این کتاب، آدام گرانت با بیان داستان‌ها و زدن مثال‌هایی، بسیاری از باورهای رایج و ریشه‌دار ذهن ما را می‌شکند. باورهایی مثل اولین نیستم، پس سراغ این کسب‌وکار نمی‌روم، انجام این کار ریسک بزرگی است و باید پل‌های پشت‌سرم را خراب کنم، افراد موفق ویژگی‌هایی دارند که من ندارم یا برای من خیلی دیر شده است. این باورها ما را می‌ترسانند و مانع ما می‌شوند. آدام گرانت که استاد دانشکده کسب‌وکار است و سال‌ها تجربه حضور در فضای کسب‌وکارهای نوپا را داشته است، در کتاب نواآفرینی با نگاهی دقیق وروان‌شناسانه، این باورها و بسیاری باورهای دیگر را به‌طور ریشه‌ای بررسی می‌کند.